

Handläggare: Charlotte Larsson
Telefon: 08-508 28 871

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Överklagande av beslut om att lämna klagomål på buller utan ytterligare åtgärder, Pålsundsgatan 6

Remiss från länsstyrelsen beteckning: 505-2009-006966

Förslag till beslut

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden yrkar att länsstyrelsen avslår överklagandet
2. Som grund för yrkandet åberopa vad som anförs i detta tjänsteutlåtande
3. Uppdra åt förvaltningschefen att företräda nämnden i ärendet.

Gunnar Söderholm

Camilla Zetterberg

Sammanfattning

Ärendet gäller ett yttrande till Länsstyrelsen i Stockholms län avseende ett överklagat beslut om att lämna klagomål på buller utan ytterligare åtgärd. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har beretts tillfälle att yttra sig till länsstyrelsen den 22 april 2011. Klaganden har haft två ärenden på miljöförvaltningen. Ett gällande buller i fastigheten och ett gällande buller och lukt från Pais konditori på Pålsundsgatan 6, Södermalm. Båda ärendena har överklagats efter att nämnden fattat beslut om att avsluta dem utan ytterligare åtgärd. Ärendet gällande buller och lukt från konditoriet har nämnden tidigare beretts tillfälle att yttra sig över den 27 september 2010.

Detta yttrande avser en ljudmätning som klagande utfört efter att ärendet överklagats. Ljudmätningsrapporten som klagande redovisat visar ett överskridande enligt Socialstyrelsens riktvärde av ekvivalent nivå samt ett tersband med 7 dB respektive 5dB.

Tersbandet 50 Hz har även vid flera av de tidigare mätningarna överskridit riktvärdet. Men alla tänkbara installationer har utretts av fastighetsägaren och miljöförvaltningen utan att bullerkällan kunnat identifieras. Nämnden avslutade därför ärendena med motiveringen att fastighetsägaren, Togo Danielsson Byggnads AB, respektive Pais Konditori, har vidtagit de försiktighetsmått som rimligen kan krävas med hänvisning till störningens art och omfattning och att det därför inte är rimligt att rikta fler krav på utredningar mot fastighetsägaren eller verksamhetsutövaren.

Bakgrund

En olägenhetsanmälan inkom den 21 december 2007 till miljöförvaltningen från klaganden, Pålsundsgatan 6, Södermalm, angående buller från flera källor och lukt från ett konditori. Tänkbara bullerkällor angavs som hiss eller tvättstuga och konditoriet som ligger under bostaden. Förvaltningen skickade en skrivelse till fastighetsägaren, Togo Danielsson Byggnads AB och en skrivelse till Pais Konditori den 21 december 2007 och uppmanade dem att yttra sig över anmälan.

Buller och lukt från konditoriet

Den 15 januari 2008 inkom ett ljudmätningsprotokoll från fastighetsägaren. Enligt protokollet hade mätningar utförts den 6 december 2007 då alla installationer kördes, då enbart kavlingsmaskinen kördes, då kyl och fläkt till kylrummet var påslagna samt på bakgrunds-nivån. Någon mätning på degblandarna hade inte utförts. Socialstyrelsens riktvärden för buller inomhus (SOSFS 2005:6) överskreds i sovrummet för två tersband, 63 Hz och 160 Hz när samtliga installationer var igång med 1,5 respektive 2 dB. I köket överskreds tersbandet 50 Hz med mellan 3-8 dB då installationerna kördes. Det fanns även ett överskridande av det tersbandet när de mätte enbart bakgrunds-nivån. Akustikkonsulten föreslog att fläkten till kylrummet och kavlingsmaskinen skulle monteras så att stum kontakt med konstruktionen undviks. Den ekvivalenta nivån låg på mellan 23 och 29 dBAeq i sovrummet, dvs under Socialstyrelsens riktvärde på 30 dBAeq för buller inomhus (SOSFS 2005:6). Efter ljudmätningen åtgärdades kavlingsmaskinen genom montering av plastklossar.

Fastighetsägaren meddelade den 16 januari 2008 att rensning av ventilationskanaler och en OVK-besiktning (Obligatorisk Ventilationskontroll) hade beställts för att åtgärda luktproblemet.

Ytterligare ett ljudmätningsprotokoll inkom till förvaltningen den 18 februari 2008 då man gjort en kompletterande mätning i vardagsrummet den 22 januari 2008 i syfte att försöka spåra den bullerkällan som inte bedömts finnas i konditoriet. I vardagsrummet överskreds tersbandet 50 Hz, 63 Hz och 160 Hz med 2 dB, 1,5 dB respektive 2 dB då

installationer kördes i konditoriet. Konsulten bedömde att de inte med säkerhet kan påvisa att överskridandet av riktvärdena kunde härledas till konditoriet, eftersom de även uppmätt ett överskridande av tersbandet 50 Hz med 4 dB då alla installationer var avstängda i konditoriet. Den ekvivalenta nivån låg på 29 dBA i sovrummet och 23 dBA i vardagsrummet, vilket underskrider Socialstyrelsens riktvärde.

Vid en inspektion den 20 februari 2008 konstaterade förvaltningen en bagerilukt i hall och sovrum och noterade att det saknades tilluftsventiler i bostaden. Fastighetsägaren installerade efter inspektionen i februari 2008 spaltventiler i sovrummen och tätade skorstenskanalen. Klaganden ansåg sig fortfarande störd av bagerilukt efter dessa åtgärder.

En ljudmätning utfördes av miljöförvaltningen den 30 juni 2008 i den klagandes bostad för att mäta de installationer i konditoriet som tidigare inte utretts. Ljudnivån överskred riktvärdena för fyra tersband med mellan 1-9 dB då den stora degblandaren användes. Den ekvivalenta nivån låg på mellan 23-28 dBA i sov- och vardagsrum. För tersbandet 50Hz överskreds riktvärdet enbart i vardagsrummet och endast då degblandaren var igång. Då överskreds riktvärdet med 9 dB. Under inspektionen, då mätning av kavlingsmaskinen pågick, sattes fläkten till ugnen igång men det blev inte någon hörbar skillnad i bostaden. Kavlingsmaskinen hade åtgärdats sedan mätningen i januari 2008 genom att plastklossar monterats under maskinen.

Den 22 september 2008 utförde miljöförvaltningen ytterligare en inspektion hos klaganden med avseende på lukt. I trappuppgången till lägenheten kunde en tydlig bagerilukt konstateras. I lägenheten var lukten knappt förnimbar till en början, dock något mer märkbar i hallen än i klagandens sovrum. I hallen fanns det en större springa mellan två golvbräder där bagerilukt kunde uppfattas i golvnivå. Klaganden upplevde att lukten under inspektionstillfället var tydlig och att lukten var på ungefär samma nivå som hon brukade uppleva den. Vid inspektionens slut kunde ingen lukt alls konstateras i bostaden och i trappuppgången var lukten också borta. Till- och frånluft bedömdes fungera som normalt i bostaden, tilluftsventilerna var öppna i sovrummet och frånluften i köket hade ett flöde. Luktstörningen bedömdes ej utgöra någon risk för olägenhet för människors hälsa längre.

Pais konditori förelades den 7 oktober 2008 att inkomma med åtgärdsförslag för att åtgärda ljudnivån från den stora degblandaren. Pais konditori meddelade miljöförvaltningen den 21 oktober 2008 att de satt vibrationsdämpande material under degblandaren och att materialet skulle bytas ut med några månaders mellanrum för att hela tiden uppnå fullgod effekt. De meddelade även att det inte finns några tystare degblandare på marknaden.

Klaganden meddelade miljöförvaltningen den 31 oktober 2008 att hon upplevde en förbättring av ljudnivån, men inte alla dagar. Klaganden förklarade även att hon trodde att all utrustning, till exempel en jäsugn, inte hade kontrollerats i konditoriet och önskade att ytterligare ljudmätningar utförs.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade den 18 december 2008 att lämna klagomålet utan ytterligare åtgärd med motiveringen att lukten inte längre kunde bedömas utgöra en olägenhet för människors hälsa och att bullerstörningen bedömdes vara ringa så att det inte var rimligt att ställa ytterligare krav på åtgärder mot Pais konditori. Klaganden överklagade beslutet den 13 januari 2009 eftersom hon fortfarande ansåg sig störd av lukt och buller.

Buller från fastigheten

Den 20 februari 2008 utförde miljöförvaltningen en ljudmätning i klagandens bostad kl. 9.20-9.50 med anledning av bullret från installationer i fastigheten. Inspektörerna konstaterade att det var mycket bakgrundsljud utifrån så att hissen (den bedömda troliga källan) knappt hördes. Ljudmätningen visade att varken den ekvivalenta eller maximala nivån överskreds vid mättillfället.

I september 2008 skickade miljöförvaltningen skrivelser till samtliga fyra grannfastighetsägare i kvarteret runt klagandens fastighet och uppmanade dem att utreda och redovisa deras installationer som kunde tänkas ge upphov till buller. Den 19 november 2008 meddelade Brf Mejseln att de besökt klaganden. De hade stängt av deras fläktar utan att höra skillnad i ljudnivå. Brf:s styrelseledamöter kunde inte uppfatta något ljud alls. Övriga fastighetsägare har uppgett att de inte har några installationer som kan ge upphov till buller.

Den 30 maj 2009 utförde miljöförvaltningen en ljudmätning i klagandens bostad kvällstid. Socialstyrelsens riktvärden överskreds inte för ekvivalent, maximal nivå eller något tersband i sov- eller vardagsrum. Förvaltningens inspektörer kunde dock höra ett tonalt ljud, i synnerhet i köket. I köket utfördes en referensmätning i en punkt där bullret upplevdes vara högst och där överskred tersbandet 50 Hz riktvärdet med 10 dB.

Klaganden inkom den 26 juni 2009 med ett protokoll från en ljudmätning som hon låtit utföra dagtid den 22 juni 2009. Protokollet visar att tersbandet 50 Hz överskreds med 4 dB i sovrummet och 2 dB i vardagsrummet. Akustikkonsulten har även mätt i köket och i en garderob där riktvärdet för 50 Hz överskreds med 9 dB respektive 8 dB. Akustikkonsulten bedömde att bullret är av tonal karaktär och att Socialstyrelsens riktvärde för tonalt buller på 25 dBA ska användas. I sovrummet uppmättes 24 dBA och i vardagsrummet 26 dBA.

Enligt akustikkonsulten är tänkbara källor till bullret bageriets kylrum, elcentral och elinstallationer i fastigheten, därför att gamla elinstallationer kan ge upphov till buller vid 50 Hz. Även grannfastighetens frånluftskanal från tvättstugan bedömde akustikkonsulten vara en tänkbar källa på grund av dess diameter.

Grannfastighetsägaren, Brf Mejseln, har yttrat sig över akustikkonsultens protokoll och meddelat att även frånluften från tvättstugan stängdes av då de besökte klagandens bostad, och klaganden hade då fortfarande hört ljudet. Togo Danielsson Byggnads AB inkom med yttrande till miljöförvaltningen den 28 september 2009 där de redovisade att alla elinstallationer byttes 1980 och att man för att felsöka stängt av elen i omgångar, både till konditoriet och övriga fastigheten men ljudet kvarstod trots detta.

Eftersom att alla tänkbara installationer har utretts av fastighetsägaren och miljöförvaltningen utan att bullerkällan kunnat identifieras beslutade nämnden den 5 november 2009 att avsluta ärendet mot fastighetsägaren med motiveringen att Togo Danielsson Byggnads AB har vidtagit de försiktighetsmått som rimligen kan krävas med hänvisning till störningens art och omfattning och att det inte är rimligt att rikta fler krav på utredningar mot Togo Danielsson Byggnads AB. Den 14 december 2009 överklagade klaganden beslutet med anledning av att hon fortfarande var störd av buller.

Förvaltningens synpunkter

Länsstyrelsen har uppgett att det är den nya ljudmätning de önskar vårt yttrande över. Förvaltningen vill poängtera att det är fullständigt klarlagt att det vid flera av ljudmätningarna funnits ett överskridande av vissa tersband, i synnerhet vid 50 Hz. Det har dock varierat och vid andra mätningar har inga överskridanden konstaterats. Både konditoriet och fastighetsägaren har gjort omfattande utredningar för att finna problemet. Samtliga grannfastighetsägare har fått yttra sig över tänkbara bullerkällor i deras fastigheter. Någon tänkbar bullerkälla har inte identifierats.

Den senast inkomna ljudmätningsrapporten saknar bedömning av vad som är uppmätt, under vilken tidsperiod man mätt och om det varit något väsentligt bakgrundsljud. Efter kontroll med akustikkonsulten framkom att ljudmätningen är utförd kvällstid, men eftersom mätningen utfördes för mer än sex månader sen kunde han inte erinra sig alla detaljer. Någon kontroll av om konditoriet hade verksamheten igång under mätningen utfördes inte. Ljudnivån är dock avsevärt högre gällande ekvivalentnivå och även för tersbandet 50 Hz än vad som tidigare uppmätts i någon av de tidigare mätningarna vilket är anmärkningsvärt. De tidigare uppmätta ljudnivåerna har ej haft någon tydlig tonal karaktär varför det varit riktvärdet 30 dBAeq som använts. Ekvivalentnivån har legat på 21dBAeq till 29 dBAeq, (i genomsnitt 24 dBAeq). Denna gång har konsulten bedömt att ljudet är tonalt och därmed är riktvärdet 25 dBAeq.

Kvällstid pågår det, enligt vad förvaltningen erfar, inte någon aktivitet i bageriet. De installationer i bageriet som ändå skulle kunna ge upphov till buller är kyl och kylrum och dessa har redan mätts upp. Under den mätningen överskreds inga riktvärden i sovrummet men i vardagsrummet överskreds 50 Hz med 2 dB. Akustikkonsulten, vid de mätningar fastighetsägaren lät utföra, poängterade dock att det inte var säkerställt att överskridandet berodde på konditoriets installationer. När felsökning skett och bageriets elförsörjning varit avstängd har ljudet kvarstått.

Till den senaste ljudmätningsrapporten har klaganden även skrivit ett yttrande som både behandlar bullret och lukten från konditoriet, den okända bullerkällan och förvaltningens handläggning. Klaganden uppger att den stora degblandaren fortfarande är störande, det saknas mätning för jäsugn och varmluftsugn, även övrig verksamhet i bageriet stör som till exempel när man drar vagnar, slag och bankningar. Klaganden påpekar att en granne

uppgett att det ibland lyser i bageriet sent på kvällarna, vilket skulle betyda att verksamhet även sker kvällstid.

Med avseende på lukt påpekar klaganden att luktåtgärderna är ej tillräckliga då de fortfarande störs av lukt, att bageriet har fönstren öppna dygnet och året runt, och att OVK intyg inte har redovisats för fastigheten. Klaganden anser också att miljöförvaltningen inte kan blanda ihop lukt- och bullerinspektioner, efter att förvaltningen uppgett att någon lukt inte har konstaterats vid de bullermätningar som utförts i bostaden.

Klagandens yttrande innehåller dock inget väsentligt nytt med avseende på störningarna från konditoriet, utöver det som nämnden redan yttrat sig över i det tidigare tjänsteutlåtandet, förutom att bageriet har sina fönster öppna. Detta har förvaltningen inte kunnat bekräfta och det bedöms inte ha någon påverkan på ljudnivån. Förvaltningens ståndpunkt är att de ventilationsåtgärder som utförts, installation av friskluvsventiler och tätning av ventilationskanal, är tillräckliga med hänsyn till störningens art och omfattning. Fastigheten har en godkänd OVK, utförd år 2008 för bostäderna och med en besiktning av konditoriet från augusti 2009.

Förvaltningens bedömning är att det inte är rimligt att ställa ytterligare krav på utredningar och åtgärder mot Pais konditori med anledning av den senaste ljudmätningen, eftersom det inte finns några uppgifter som tyder på att konditoriets installationer kan ha gett upphov till ljudnivåerna vid mättillfället.

Återstår gör den okända bullerkällan. Fastighetsägaren har låtit utföra två ljudmätningar och har gått igenom fastighetens alla installationer utan att hitta orsaken till störningen. Totalt har sju ljudmätningar utförts med varierande uppmätta ljudnivåer och två akustikkonsultfirmor har varit inblandade för att utreda problemet utan att man har kunnat identifiera bullerkällan. Förvaltningen bedömer därför att det inte heller är rimligt att ställa ytterligare krav på utredningar och åtgärder mot fastighetsägaren Togo Danielsson Byggnads AB.

Sammanfattningsvis och mot bakgrund av vad som anförts ovan anser miljöförvaltningen att det funnits fog för nämndens beslut om att lämna klagomålen utan ytterligare åtgärder och att det i överklagandena inte redovisats några omständigheter som ger skäl att ändra beslutet. Det är förvaltningens uppfattning att vad klaganden anför i sitt överklagande saknar grund och att det därmed bör avslås.

Bilagor

Bilaga 1 Yttrande inklusive ljudmätningsprotokoll

Bilaga 2 Sammanställning av samtliga ljudmätningar